

Sygn. akt VI U 1395/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Janusz Madej

Protokolant – st.sekr.sąd. Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania : **R. Ś.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. :**

- z dnia 10 lipca 2017 r. znak : (...)

- z dnia 3 sierpnia 2017 r. znak : (...)

w sprawie : **R. Ś.**

przeciwko : **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę pomostową

I zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. Ś. prawo do emerytury pomostowej od 1 czerwca 2017 r.;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji :

III zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego R. Ś. kwotę 540 (pięćset czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1395/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 lipca 2017 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., po rozpatrzeniu wniosku R. Ś. z dnia 11 maja 2017r.odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że na dzień 1 stycznia 2009 r. ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu łącznie 14 lat 6 miesięcy i 12 dni do stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 49 ustawy pomostowej. Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 12 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r. z tytułu zatrudnienia na statkach obcych bander, ponieważ

zdaniem organu rentowego ubezpieczony nie był delegowany do pracy za granicą przez pracodawcę polskiego lub zarejestrowanego

w Polsce, a jedynie skierowany do pracy za granicą u obcego armatora. Organ rentowy wskazał, iż brak jest możliwości zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład niebędący jego pracodawcą. Definicja pracownika, wprowadzona przepisami ustawy o emeryturach pomostowych, obejmuje swym zakresem jedynie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, a więc tych, którzy wykonują prace na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W zakres tego pojęcia nie wchodzi osoby będące obywatelami polskimi, które wykonują prace za granicą w podmiotach zagranicznych

i podlegają jedynie prawu do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami tj. emerytalnym i rentowym.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie wskazując na naruszenie przepisów prawa materialnego (art. 4, art. 3, art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych) oraz zasad postępowania (art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W uzasadnieniu odwołania przedstawiono między innymi nieuznane przez organ rentowy okresy wykonywania pracy na statkach żeglugi morskiej wraz z informacją o okresach opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne. Wykazane okresy składkowe, w ocenie ubezpieczonego są także okresami pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2017 r. (znak: (...)) organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 maja 2017 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu wcześniejszej decyzji. Dodatkowo, organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono okresu zatrudnienia od 31 maja 1988 r. do 31 grudnia 1988 r., ponieważ okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie może zostać rozpatrzony na podstawie zeznań świadków, a tylko na podstawie zaświadczenia pracodawcy.

Ubezpieczony wniósł odwołanie także od tej decyzji, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 3, art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych oraz naruszenie zasad postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy – art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu wskazano między innymi, że zaliczenie okresów zatrudnienia u pracodawcy zagranicznego do stażu pracy w szczególnych warunkach jest możliwe na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych, skoro w tym okresie była opłacana składka w polskim organie ubezpieczeń społecznych. Nadto, wskazano, iż wykonywanie pracy w spornym okresie od 31 maja 1988 r. do 30 grudnia 1998 r. potwierdzają nie tylko zeznania świadków, ale także umowa o pracę i świadectwo pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Zarządzeniem z dnia 29 września 2017 r. sprawy zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony R. Ś. (ur. (...)) był zatrudniony w (...)P. w S. w okresie od 15 czerwca 1981 r. do 5 lutego 1987 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując pracę na stanowiskach pomocnika stewarda i młodszego stewarda na statku oraz w okresie od 3 stycznia 1989 r. do 31 maja 2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując pracę na stanowisku młodszego stewarda, młodszego kucharza oraz kucharza na statku.

Dowód: akta organu rentowego – zaświadczenie z P.P. (...) k. 10, świadectwo pracy k. 14

W okresie od 12 lutego 1995 r. do 16 sierpnia 1995 r. ubezpieczony był zatrudniony za pośrednictwem (...) w S. u pracodawcy zagranicznego D. E. na stanowisku kucharza na statku m/v N.. W powyższym okresie ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w szczególnych warunkach na statkach morskich w żegludze międzynarodowej – pracownik wpisany na listę członków załogi tych statków, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wykaz A, dział VIII, poz. 4. Ubezpieczony w wyżej wskazanym okresie wykonywał prace na statkach żeglugi morskiej. (...) jako jednostka kierująca odprowadziła składkę na ubezpieczenie społeczne na bezimienne konto za okres od 1 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r.

Dowód: akta organu rentowego – zaświadczenie z P.P. (...) k. 11.

Ubezpieczony pracował na statkach żeglugi morskiej jako kucharz w następujących okresach: od 22 maja 2000 r. do 11 listopada 2000 r., od 26 marca 2001 r. do 25 września 2001 r., od 10 maja 2002 r. do 15 listopada 2002 r., od 16 kwietnia 2003 r. do 6 października 2003 r., od 22 kwietnia 2004 r. do 14 października 2004 r., od 7 kwietnia 2005 r. do 27 października 2005 r., od 23 lutego 2006 r. do 3 września 2006 r., od 22 lutego 2007 r. do 19 lipca 2007 r. oraz od 1 listopada 2007 r. do 27 marca 2008 r. W wyżej wymienionych okresach składki były opłacane przez (...) (styczeń 2000 r. – lipiec 2000 r., maj 2001 r.- czerwiec 2001 r., maj 2003 r. – czerwiec 2003 r., lipiec 2003 r., luty 2004 r. – marzec 2004 r.) oraz R. Ś. (sierpień 2000 r. – październik 2000 r., kwiecień 2001 r., maj 2001 r., czerwiec 2001 r. – grudzień 2001 r., czerwiec 2002 r., lipiec 2002 r., sierpień 2002 r., wrzesień 2002 r. – grudzień 2002 r., styczeń 2003 r., maj 2003 r., czerwiec 2003 r., lipiec 2003 r. – grudzień 2003 r., kwiecień 2004 r. – grudzień 2004 r., styczeń 2005 r. – luty 2005 r., wrzesień 2005 r. – grudzień 2005 r., styczeń 2006 r. – luty 2006 r., grudzień 2006 r., styczeń 2007 r. – marzec 2007 r., listopad 2007 r. – grudzień 2007 r.).

Dowód: akta organu rentowego – kserokopia książeczki żeglarskiej k. 28-36, informacje o składkach na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS k. 23-27, akta sądowe - informacje o składkach na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS k. 10 -19, marynarskie umowy o pracę k. 44-83.

W dniu 11 maja 2017 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę pomostową. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 40 lat, 2 miesiące i 29 dni, w tym staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 14 lat 6 miesięcy i 12 dni.

Bezsporne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów w aktach sprawy. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu Okręgowego.

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa materialnego Sąd Okręgowy uznał, że odwołania zasługiwały na uwzględnienie. W niniejszej sprawie kwestią sporną pomiędzy stronami był okres pracy w szczególnych warunkach w kontekście nabycia prawa do emerytury pomostowej. Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Ubezpieczony spełni warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 jeżeli: urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i

3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Artykuły od 5 do 11 ww. ustawy dotyczą nabycia prawa do emerytury pomostowej w przypadku pracowników: wykonujących pracę w powietrzu na statkach powietrznych, wykonujących pracę w portach morskich, wykonujących pracę w hutnictwie, inne prace w szczególnych warunkach, wykonujących prace maszynistów, członków zawodowych ekip ratownictwa górskiego i pracowników wykonujących prace górnicze, zatem nie podlegają rozważeniu na gruncie tej sprawy. Zgodnie z art. 12 ww. ustawy przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Jak już wskazano wyżej, jedyną sporną przesłanką między stronami był okres pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1. Prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy (art. 3 ust. 1 ww. ustawy). Prace wykonywane przez ubezpieczonego Sąd Okręgowy zakwalifikował do prac na statkach żegluga morskiej, które zostały wskazane w punkcie 23 ww. załącznika nr 1 do ustawy.

W myśl art. 3 ust 4 ww. ustawy za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Na zasadzie art. 3 ust. 7 ww. ustawy za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okresem pracy w szczególnych warunkach jest okres o którym mowa w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia). Prace, które wykonywał ubezpieczony tj. prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym - pracownicy wpisani na listę członków załogi tych statków - zostały wskazane w punkcie 4 działu VIII wykazu A do ww. rozporządzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy wadliwie odmówił zaliczenia ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu wskazanego w zaskarżonych decyzjach od 12 lutego 1995 r. do 30 czerwca 1995 r. oraz okresów z lat 2000-2007, za które ubezpieczony dobrowolnie opłacał składki na ubezpieczenia społeczne wykonując pracę na statkach żegluga morskiej u obcych armatorów. Na wstępie należy podkreślić, że organ rentowy nie kwestionował, iż wyżej wymienione okresy były okresami opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, emerytalne przed 1 stycznia 2009 r., tj. okresami składkowymi. Organ rentowy jedynie wskazał, że nie ma możliwości zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład niebędący pracodawcą. W tym miejscu organ rentowy powołał się na definicję pracownika, która obejmuje swym zakresem jedynie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, a więc tych, którzy wykonują prace na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W ocenie organu rentowego w zakres tego pojęcia nie wchodzi osoby będące obywatelami polskimi, które wykonują prace za granicą w podmiotach zagranicznych i podlegają jedynie prawu do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami tj. emerytalnym i rentowym. Dla porządku tylko należy wskazać, iż zgodnie z definicją pracownika zawartą w art. 2 pkt 3 ustawy

o emeryturach pomostowych pracownik oznacza ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. osoby pozostające w stosunku pracy z wyłączeniem prokuratorów, osoby wykonujące pracę na podstawie m.in. umowy agencyjnej, umowy zlecenia, twórcę i artystę) podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu. Należy także wskazać, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. (sygn. akt II UK 5/10, Lex nr 589882) Sąd Najwyższy wskazał, iż charakter pracy pracowniczego zatrudnienia marynarzy, które polegało na wykonywaniu na statkach morskich odpłatnej pracy szczególnie podporządkowanej, mógłby być podważony tylko wtedy gdyby z ustalonych okoliczności sprawy wynikało, że sporna praca była świadczona nieodpłatnie, np. w ramach uprawiania turystyki, albo przy braku pracowniczego podporządkowania np. na własnym statku morskim czy też jako podmiot świadczący usługi turystyczne. Wyżej wskazane okoliczności nie wystąpiły w przypadku ubezpieczonego. Nadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2016 r. (sygn. akt II UK 430/15, Lex nr 2183490) ustawa o emeryturach pomostowych ani ustawa

o emeryturach i rentach z FUS nie zawiera własnej definicji pojęcia "pracownik", z tym zastrzeżeniem, że pogląd ten został wyrażony w stanie faktycznym, w którym ocenie prawnej podlegał okres przed 1 stycznia 2009 r. (czyli przed wejściem w życie ustawy o emeryturach pomostowych). Istotnie bowiem co do tego okresu ustawodawca przyjął, że pracownikiem jest ubezpieczony, który przed dniem wejścia w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pracując w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu. W konsekwencji, znaczenie pojęcia pracownik co do okresów przed 1 stycznia 2009 r. odczytywać należy zgodnie

z treścią art. 22 k.p. - w tym także z uwzględnieniem jego § 1¹ i § 1², z których wynika, że decydujące znaczenie dla uznania istnienia stosunku pracy ma wykonywanie za wynagrodzeniem pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę - bez względu na nazwę umowy oraz że nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu powyższych warunków wykonywania pracy.

Niezależnie od powyższego najistotniejsza jednak jest kwestia dobrowolnego opłacania składek za wyżej wskazane (sporne) okresy przez ubezpieczonego.

W orzecznictwie przesądzone, że okresy wykonywania pracy za granicą w szczególnych warunkach na podstawie umów o pracę zawartych bezpośrednio z pracodawcami zagranicznymi mogą być uznane za okresy zatrudnienia w rozumieniu art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. pod warunkiem opłacania składek w Polsce, także na dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chyba że na podstawie umów o zatrudnieniu lub umów międzynarodowych pracownik został objęty ubezpieczeniem w trybie i na zasadach obowiązujących w państwie zatrudnienia lub określonych w umowach międzynarodowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2010 r., II UK 328/09, Lex nr 987707). Jak już wskazano wyżej, w ocenie Sądu prace wykonywane przez ubezpieczonego na statkach jako kucharza należy zakwalifikować jako: prace na statkach żeglugi morskiej, które zostały wskazane w punkcie 23 ww. załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych oraz prace na statkach morskich w żegludzie międzynarodowej zgodnie z punktem 4 działu VIII wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Apelacyjny w Gdańsku rozpatrując sprawę w analogicznym stanie faktycznym i prawnym (wyrok z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 2759/13, Lex nr 1477050) podzielił wyrażone w orzecznictwie stanowisko, iż zaliczenie do okresu pracy

w szczególnych warunkach okresów wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych, zależy od uznania tych okresów za okresy składkowe. Sąd Apelacyjny jednoznacznie stwierdził, że okresy dobrowolnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne są okresami składkowymi w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Sąd Apelacyjny odwołał się także do art. 7 pkt 3 ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r.) zgodnie z którym prawo do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przysługuje obywatelom polskim wykonującym pracę za granicą

w podmiotach zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podmioty te nie posiadają w Polsce swojej siedziby ani przedstawicielstwa. Uznanie takich okresów następuje pod warunkiem ich udokumentowania oraz uiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników w wysokości przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w Polsce od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak od przeciętnego wynagrodzenia. Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrokiem z dnia

7 października 2015 r. (sygn. akt II UK 367/14, Lex nr 1844085). W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach

u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki. Sąd Najwyższy podkreślił, że w orzecznictwie przyjmuje się, że okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą wliczane są do okresów ubezpieczenia społecznego w Polsce pod warunkiem opłacenia składki w polskim organie ubezpieczeń społecznych, chyba że ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa stanowi inaczej. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy wykonywania za granicą

u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia z dn. 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego, jeżeli są one uznane za okresy składkowe. W ocenie Sądu Najwyższego, z wykładni art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. Sąd Okręgowy w całości podziela rozważania prawne Sądu Apelacyjnego i Sądu Najwyższego. Zaliczenie przez organ rentowy spornych okresów jako okresów składkowych (co zostało także potwierdzone przez pełnomocnika organu rentowego na rozprawie w dniu 9 stycznia 2018 r.) powoduje w konsekwencji zakwalifikowanie tych okresów jako okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach powiększających staż pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 49 i art. 4 pkt 1 – 5 i 7 oraz art. 5 - 12 ustawy o emeryturach pomostowych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od 1 czerwca 2017 r., tj. od 1 dnia miesiąca, w którym ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki (w szczególności rozwiązano stosunek pracy) konieczne do nabycia dochodzonego świadczenia, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Na zasadzie art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w zakresie postępowania w sprawach emerytury pomostowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 114

i art. 116-128a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl art. 118 ust. 1a ustawy

o emeryturach i rentach z FUS w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, ponieważ już na etapie postępowania administracyjnego organ rentowy miał pełną możliwość ustalenia, że sporne okresy należy zakwalifikować jako okresy pracy w szczególnych warunkach. W toku postępowania przed Sądem nie zostały przedstawione żadne nowe dowody, które przesądziłyby o dokonaniu takiej kwalifikacji. W szczególności ponownie należy wziąć pod uwagę, iż organ rentowy zaliczył sporne okresy dobrowolnego ubezpieczenia społecznego do okresów składkowych. W konsekwencji, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 28 ustawy

o emeryturach pomostowych w zw. z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jak w punkcie II wyroku.

W punkcie III wyroku orzeczono o kosztach zastępstwa prawnego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd Okręgowy ustalił zasądzone koszty jako trzykrotność stawki minimalnej z uwagi na znaczny nakład pracy pełnomocnika ubezpieczonego, tj. w szczególności sporządzenie dwóch obszernych, a przy tym merytorycznych odwołań oraz reprezentację ubezpieczonego na rozprawie.

SSO Janusz Madej